

**Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi alusliikenne-
palvelulain muuttamisesta ja ihmishengen turvallisuudes-
ta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopi-
muksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten lainsäädän-
nön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta
annetun lain 2 §:n kumoamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alusliikennepalvelulakia niin, että siihen lisättäisiin laivaajan vastuuta koskevat säännökset. Alusten satamakäynteihin liittyvää ilmoitusvelvollisuutta koskevia säännöksiä täsmennettäisiin. Ilmoitusvelvollisuudesta vapauttamista koskevat säännökset siirrettäisiin uuteen pykälään ja säännöksiä täsmennettäisiin. Lain soveltamisalaa täsmennettäisiin ja laissa olevia määritelmiä täydennettäisiin. Lakiin otettaisiin säännökset alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seurantajärjestelmän ylläpi-

toa koskevasta toimivallasta. Samalla ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten voimaansaattamista koskevassa laissa oleva toimivaltasäännös kumottaisiin.

Ehdotetut muutokset liittyvät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien kansalliseen täytäntöönpanoon.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Alusliikennepalvelulaki

Alusliikennepalvelulailla (623/2005) on pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/59/EY alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/17/EY, jäljempänä *seurantadirektiivi*, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/65/EU jäsenvaltioiden satamiin saapuvia ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista, jäljempänä *ilmoitusmuodollisuusdirektiivi*.

Laivaajan ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset voimassa olevan lain 22 c §:ssä eivät ole yhdenmukaisia seurantadirektiivin säännösten kanssa. Lain viimeisen muutoksen yhteydessä laista on jäänyt pois asetuksen antovaltuus ja valtioneuvoston asetus 1303/2011, jossa säädetään vaarallisten ja ympäristöä pilaavien aineiden aluskuljetuksia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta, on kumoutunut. Laivaajan ilmoitusvelvollisuuden osalta myös lain 22 e §:n vapautuksia koskeva säännös poikkeaa seurantadirektiivistä, jonka mukaan laivaajan ilmoitusvelvollisuudesta ei voida myöntää vapautusta. Vapautuksia koskeva sääntely edellyttää myös säännöllisen liikenteen määrittelyä laissa. Laissa ei ole määritelty yleistä soveltamisalaa, mikä laajentaa soveltamisalaa seurantadirektiiviin perustuvien velvoitteiden osalta.

1.2 Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seurantajärjestelmän ylläpitämistä koskevat säännökset ovat laissa ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (191/2009). Laki ja yleissopimuksen muutoksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset on saatettu voimaan tasavallan presidentin asetuksella (192/2009). Lain 2 §:n mukaan Merenkululaitos on toimivaltainen viranomainen, joka tekee yleissopimuksen edellyttämään tietojenvaihtoon liittyvät sopimukset. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan uudelleen organisoinnin yhteydessä Merenkululaitos lakkautettiin ja sen tehtävät siirtyivät Liikennevirastolle ja Liikenteen turvallisuusvirastolle.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Alusliikennepalvelulaki

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alusliikennepalvelulakia niin, että lain 2 §:ään lisättäisiin uudet määritelmät, SafeSeaNet ja säännöllinen liikenne. Määritelmät ovat seurantadirektiivin ja ilmoitusmuodollisuusdirektiivin mukaisia.

Lain 3 §:ään lisättäisiin lain yleinen soveltamisala ja sitä koskevat poikkeukset. Lakia sovellettaisiin aluksiin, joiden bruttovetoisuutta kuvaava luku on vähintään 300. Lakia ei sovellettaisi sota-aluksiin, rajavartiolaitoksen aluksiin eikä muiden viranomaisten aluksiin, joita ei käytetä kaupallisiin palveluihin eikä kalastusaluksiin, perinnealuksiin ja alle 45 metriä pitkiin huvialuksiin. Säännös vastaa seurantadirektiivin ja ilmoitusmuodollisuusdirektiivin soveltamisalaa.

Lisättävä säännös korvaisi voimassa olevassa laissa olevan 3 §:n 3 momentin.

Lakiin lisättäisiin uusi 20 d §, johon otettaisiin säännökset alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seurantajärjestelmän (LRIT =

Long Range Identification and Tracking of Ships) ylläpidosta, tietojenvaihdosta ja viranomastehtävistä. Liikennevirasto olisi toimivaltainen viranomainen, joka vastaisi tietojenvaihdosta Euroopan tietokeskuksen kanssa (EU LRIT -tietokeskus). Liikenteen turvallisuusvirasto vastaisi Euroopan tietokeskuksen alusrekisteritietojen ylläpidosta, Suomen lipun alla olevien alusten raportoinnin valvonnasta sekä antaisi tarvittavat tekniset määräykset alusten laitteista. Euroopan meriturvallisuusvirasto (EMSA) ylläpitää Euroopan tietokeskusta seurantadirektiivin ja Neuvoston päätöksen (17043/08) mukaisesti.

Lain 22 c §:n laivaajan ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset siirrettäisiin uuteen 22 e §:ään. Pykälään lisättäisiin uusi momentti, jonka mukaan ilmoituksessa olisi annettava seurantadirektiivissä tarkoitetut tiedot. Pykälään lisättäisiin valtuutussäännös. Vaarallista ja ympäristöä pilaavia aineita sisältävää lastia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta voitaisiin säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Lain 22 e §:ssä säädettäisiin laivaajan ilmoitusvelvollisuudesta. Laivaajan olisi ennen aluksen lastausta annettava aluksen päällikölle, liikenteen harjoittajalle tai tämän asiamiehelle ilmoitus aluksen kuljettavaksi tarkoitettua vaarallisesta tai ympäristöä pilaavasta aineesta. Laivaajan olisi varmistettava, että lastattava aine on ilmoituksen mukainen. Vaarallista ja ympäristöä pilaavaa ainetta ei saisi tarjota kuljettavaksi tai lastata alukseen, ellei ilmoitusta ole annettu. Laivaajan ilmoitusvelvollisuus koskee kaiken kokoisia aluksia, joihin lastataan edellä tarkoitettuja aineita. Ilmoituksessa olisi annettava seurantadirektiivissä tarkoitetut tiedot.

Suomeen tulevalla aluksella, jolla on lastinaan vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta, olisi oltava edellä tarkoitetut tiedot sisältävä ilmoitus, mikäli laiva tulee Euroopan unionin ulkopuolella sijaitsevasta satamasta Suomeen.

Laivaajan ilmoitusvelvollisuudesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Tarkoitus on, että asetuksella säädettäisiin tarkemmin muun muassa ilmoituksessa annettavista tiedoista ja niiden sähköisestä toimittamisesta merenkulun tiedonhallintajärjestelmään.

Ilmoituksella varmistettaisiin, että aluksella on käytettävissään luotettavat lastia ja sen ominaisuuksia koskevat tiedot. Tällä on erityistä merkitystä onnettomuustapauksissa.

Lain 22 f §:ssä säädettäisiin vapautuksista. VTS -viranomainen voisi hakemuksesta vapauttaa 22 a §:n 1 momentissa tarkoitettua velvollisuudesta antaa saapumisilmoitus, 22 b §:n 1 momentissa tarkoitettua velvollisuudesta antaa lähtöilmoitus ja 22 c §:ssä säädettyistä ilmoitusvelvollisuuksista, Suomen sisäisessä tai Suomen ja toisen valtion satamien välisessä säännöllisessä liikenteessä olevan aluksen matkoilla, joiden kesto on enintään 12 tuntia. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä olisi lisäksi, että vapautus ei vaaranna merenkulun turvallisuutta, vapautus on kaikkien rantavaltioiden hyväksyttävissä ja muut vapautuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät, siten kuin niistä on säädetty seurantadirektiivillä.

Lain 22 g §:ssä säädettäisiin tarkemmista määräyksistä. Tulli antaisi tarkempia määräyksiä lain 22 a ja 22 b §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja ilmoitusten tallentamisesta 20 §:ssä tarkoitettuun merenkulun sähköiseen tiedonhallintajärjestelmään.

Liikennevirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä 22 d §:ssä tarkoitettujen tietojen keräämisessä ja lähettämisessä noudatettavista menettelyistä.

Lain 29 §:n rangaistussäännökset muutettaisiin vastaamaan uutta pykäläjakoa. Lain 22, 22 a – 22 e tai 23 § säädetystä ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä tuomittaisiin alusliikennepalvelurikkomuksesta sakkoon, ellei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

2.2 Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seurantajärjestelmä perustuu kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n puitteissa hyväksytyyn, kansainväliseen ihmishengen turvallisuudesta merellä tehdyn yleissopimuksen (SOLAS yleissopimus) määräykseen, joka

Suomessa on saatettu voimaan lailla ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (191/2009). Lain 2 §:n mukaan toimivaltainen viranomaisena on Merenkululaitos. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan uudelleen organisoinnin yhteydessä Merenkululaitos lakkautettiin ja sille edellä mainitussa laissa säädetyt tehtävät on tarpeen jakaa Liikenneviraston ja Liikenteen turvallisuusviraston kesken niiden toimivaltaa vastaavalla tavalla. Säännökset otettaisiin alusliikennepalvelulakiin ja toimivaltaa koskeva 2 § laissa 191/2009 kumottaisiin.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Alusliikennepalvelulaki

Esityksellä tehtäisiin lakiin lähinnä teknisluonteisia täsmennyksiä, joilla laki saadaan yhdenmukaiseksi seurantadirektiivin ja ilmoitusmuodollisuusdirektiivin kanssa. Esityksellä lakiin lisättävä asetuksen antovaltuus mahdollistaisi kumoutuneen asetuksen uudelleen antamisen.

Lain yleinen soveltamisala muutettaisiin vastaamaan seurantadirektiivin soveltamisalaa. Tämä vapauttaisi tietyt alukset (mm. puolustusvoimien alukset, ulkomaiset sotalukset ja kalastusalukset) saapumis- ja lähitoilmoitusten tekemisestä.

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia ja hallinnollisia vaikutuksia.

3.2 Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Esityksellä kumottaisiin lain 2 §:ssä oleva toimivalta säännös. Esityksellä ei ole taloudellisia ja hallinnollisia vaikutuksia.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston ja Liikenneviraston kanssa.

Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, puolustusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Tullilta, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Satamaoperaattorit ry:ltä, Suomen Laivameklariliitto ry:ltä, Suomen Satamaliitolta, Suomen Varustamot ry:ltä sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselta. Lausunnoissa esitettiin joitain tarkennuksia hallituksen esitykseen. Lausunnoissa esitetyt asiat on huomioitu mahdollisuuksien mukaan.

5 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaisuudessa voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1

Laki**alusliikennepalvelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusliikennepalvelulain (623/2005) 2 §:n 25 kohta sekä 3, 22 c, 22 e ja 29 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 225/2012, sekä
lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1307/2009, 1237/2011 ja 225/2012, uusi 26 ja 27 kohta sekä lakiin uusi 20 d, 22 f ja 22 g § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

25) *alusjätteisiin liittyvillä ilmoituksilla* merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

26) *SafeSeaNet -järjestelmällä* seurantadirektiivissä tarkoitettua unionin merenkulun tiedonvaihtojärjestelmää, joka koostuu komission hallinnoimasta keskusjärjestelmästä ja jäsenvaltioiden kansallisista järjestelmistä;

27) *säännöllisellä liikenteellä* sarjaa matkoja, jotka liikennöidään kahden tai useamman saman sataman välillä joko julkaistun aikataulun mukaisesti tai niin säännöllisesti tai usein, että matkoista muodostuu järjestelmällinen sarja.

3 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella ylläpidettävään alusliikennepalveluun ja alusliikenteen tilapäiseen ohjaamiseen erityistilanteissa.

Lakia sovelletaan myös VTS-viranomaisen suorittamaan, Suomen vesialueen ulkopuolelle perustettujen alusten pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien ja reititysjärjestelmien noudattamisen valvontaan.

Lakia sovelletaan aluksiin, joiden bruttovetoisuus on vähintään 300, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Lakia ei kuitenkaan sovelleta:

1) sota-aluksiin, puolustusvoimien aluksiin, rajavartiolaitoksen aluksiin eikä muiden viranomaisten aluksiin, joita ei käytetä kaupallisiin palveluihin;

2) kalastusaluksiin, perinnealuksiin, alle 45 metriä pitkiin huvialuksiin.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään alusliikennepalvelun ylläpitämisestä, satama-alueella alusliikenteen valvontaa ja ohjausta saavat harjoittaa myös satamanpitäjät.

Aluksen turvatoimiin, alusjätteisiin, tullukseen ja Schengenin rajasäännöstöön liittyvistä ilmoituksista säädetään erikseen.

20 d §

Alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seuranta-
järjestelmä

Liikennevirasto on toimivaltainen viranomainen, joka tekee tietojenvaihdon edellyttämät sopimukset Euroopan tietokeskuksen

kanssa ja vastaa yhteistyöstä tietojenvaihdossa.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa Euroopan tietokeskuksen alusrekisteritietojen ylläpidosta ja Suomen lipun alla olevien alusten raportoinnin ja alusten laitteiden käytön valvonnasta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa alusten pitkän kantaman tunnistamista ja seurantaa koskevista laitteista tarkempia teknisiä määräyksiä.

22 c §

Vaarallista ja ympäristöä pilaavaa ainetta sisältävästä lastista tehtävät saapumis- ja lähtöilmoitukset

Suomen satamaan ensimmäisenä määräsatamanaan tai ankkuripaikkanaan Euroopan talousalueen ulkopuolisesta satamasta saapuvan vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta kuljettavan aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön on ilmoitettava ennen lastaussatamasta lähtöä 22 a §:ssä tarkoitettujen saapumisilmoituksen lisäksi aluksella kuljetettaviksi tarkoitetuista vaarallisista aineista tulliviranomaiselle sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun sähköistä ilmoitusjärjestelmää käyttämällä. Jos kohde selviää vasta matkan aikana, ilmoitus on tehtävä viimeistään silloin, kun kohde on selvillä.

Suomen satamasta lähtevän vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta kuljettavan aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön on viimeistään aluksen lähtöhetkellä tehtävä ilmoitus lastista tulliviranomaiselle sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun sähköistä ilmoitusjärjestelmää käyttämällä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia aluksia koosta riippumatta. Ilmoituksessa on annettava seurantadirektiivissä tarkoitettut tiedot. Tulliviranomainen varmistaa, että annetut tiedot ovat vaatimusten mukaiset.

Vaarallista ja ympäristöä pilaavia aineita sisältävää lastia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

22 e §

Laivaajan ilmoitusvelvollisuus

Laivaajan on ennen aluksen lastausta Suomen satamassa annettava aluksen päällikölle, liikenteenharjoittajalle tai tämän asiamiehelle ilmoitus aluksella kuljetettavaksi tarkoitettua vaarallisesta tai ympäristöä pilaavasta aineesta. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia aluksia koosta riippumatta.

Laivaajan on varmistettava, että lastattava aine on ilmoituksen mukainen. Ellei laivaaja ole antanut 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta ei saa tarjota kuljetettavaksi tai lastata alukseen.

Euroopan unionin ulkopuolella sijaitsevista satamista Suomen satamaan tulevalle aluksella, jolla on lastinaan vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta, on oltava laivaajan antama ilmoitus, johon sisältyvät kyseistä ainetta koskevat tiedot.

Laivaajan ilmoitusvelvollisuudesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

22 f §

Vapautukset

VTS -viranomaisen voi hakemuksesta vapauttaa aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön 22 a §:n 1 momentista säädetystä velvollisuudesta antaa saapumisilmoitus, 22 b §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta antaa lähtöilmoitus ja 22 c §:ssä säädetystä ilmoitusvelvollisuuksista Suomen sisäisessä tai Suomen ja toisen valtion satamien välisessä säännöllisessä liikenteessä matkoilla, joiden kesto on enintään 12 tuntia. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että vapautus ei vaaranna merenkulun turvallisuutta, vapautus on kaikkien rantavaltioiden hyväksyttävissä ja muut seurantadirektiivissä säädetty vapautuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät.

VTS -viranomaisen on säännöllisesti tarkistettava, että vapautuksen ehdot täyttyvät ja peruutettava vapautus, jos vapautuksen saanut ei täytä ehtoja.

VTS -viranomaisen on pidettävä ajantasaisista luettelosta yhtiöistä ja aluksista, joille va-

pautus on myönnetty. Luettelo ja siihen tehdyt muutokset on toimitettava Euroopan komissiolle.

22 g §

Tarkemmat määräykset

Tulli antaa tarkempia määräyksiä 22 a ja 22 b §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja näiden ilmoitusten tallentamisesta 20 a §:ssä tarkoitettuun merenkulun tiedonhallintajärjestelmään.

Liikennevirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 22 d §:ssä tarkoitettujen tietojen keräämisessä ja lähettämisessä noudatettavista menettelyistä.

29 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo VTS -viranomaisen 17 §:n 1 momentin nojalla antamia määräyksiä, 21 §:n säännöksiä tai 8 §:ssä tarkoitettussa perustamispäätöksessä vahvistettuja määräyksiä taikka laininlyö 22, 22 a–22 e tai 23 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, alusliikennepalvelurikkomuksesta sakkoon. Tullin antaman määräyksen rikkomiseen sovelletaan lisäksi tullilakia (1466/1994).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain 2 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain (191/2009) 2 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä 20 . kuuta

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2013

Pääministerin estyneenä ollessa, ulkoasiainministeri

ERKKI TUOMIOJA

Liikenneministeri *Merja Kyllönen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

alusliikennepalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusliikennepalvelulain (623/2005) 2 §:n 25 kohta sekä 3, 22 c, 22 e ja 29 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 225/2012, sekä lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1307/2009, 1237/2011 ja 225/2012, uusi 26 ja 27 kohta sekä lakiin uusi 20 d, 22 f ja 22 g § seuraavasti:

Voimassaoleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

25) *alusjätteisiin liittyvillä ilmoituksilla* merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia.

25) *alusjätteisiin liittyvillä ilmoituksilla* merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

26) *SafeSeaNet -järjestelmällä seurantadirektiivissä tarkoitettua unionin merenkulun tiedonvaihtojärjestelmää, joka koostuu komission hallinnoimasta keskusjärjestelmästä ja jäsenvaltioiden kansallisista järjestelmistä;*

27) *säännöllisellä liikenteellä sarjaa matkoja, jotka liikennöidään kahden tai useamman saman sataman välillä joko julkaistun aikataulun mukaisesti tai niin säännöllisesti tai usein, että matkoista muodostuu järjestelmällinen sarja.*

3 §

3 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella ylläpidettävään alusliikennepalveluun ja alusliikenteen tilapäiseen ohjaamiseen erityistilanteissa.

Tätä lakia sovelletaan Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella ylläpidettävään alusliikennepalveluun ja alusliikenteen tilapäiseen ohjaamiseen erityistilanteis-

Lakia sovelletaan myös VTS-viranomaisen *VTS-alueeseen liittyvien*, Suomen vesialueen ulkopuolella olevien reititysjärjestelmien ja pakollisten alusten ilmoittautumisjärjestelmien piiriin kuuluvaan liikenteen valvontaan.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, 22 c §:ää sovelletaan bruttovetoisuudeltaan vähintään 300 oleviin aluksiin, lukuun ottamatta sellaisia yhteysaluksia, sota-aluksia, Suomen puolustusvoimien aluksia, rajavartiolaitoksen aluksia, kalastusaluksia, perinnealuksia, hallinnollisia aluksia sekä alle 45 metriä pitkiä huviveneitä, joita ei käytetä yleisessä liikenteessä kuljettamaan matkustajia tai lastia.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään alusliikennepalvelun ylläpitämisestä, satama-alueella alusliikenteen valvontaa ja ohjausta saavat harjoittaa myös satamanpitäjät.

Aluksen turvatoimiin, alusjätteisiin, tullaukseen ja Schengenin rajasäännöstöön liittyvistä ilmoituksista säädetään erikseen.

sa.

Lakia sovelletaan myös VTS-viranomaisen *suorittamaan*, Suomen vesialueen *ulkopuolelle perustettujen* alusten pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien ja reititysjärjestelmien noudattamisen valvontaan.

Lakia sovelletaan aluksiin, joiden bruttovetoisuus on vähintään 300, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Lakia ei kuitenkaan sovelleta:

1) *sota-aluksiin, puolustusvoimien aluksiin, rajavartiolaitoksen aluksiin eikä muiden viranomaisten aluksiin, joita ei käytetä kaupallisiin palveluihin;*

2) *kalastusaluksiin, perinnealuksiin, alle 45 metriä pitkiin huvialuksiin*

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään alusliikennepalvelun ylläpitämisestä, satama-alueella alusliikenteen valvontaa ja ohjausta saavat harjoittaa myös satamanpitäjät.

Aluksen turvatoimiin, alusjätteisiin, tullaukseen ja Schengenin rajasäännöstöön liittyvistä ilmoituksista säädetään erikseen.

20 d §

Alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seuranta järjestelmä

Liikennevirasto on toimivaltainen viranomainen, joka tekee tietojenvaihdon edellyttämät sopimukset Euroopan tietokeskuksen kanssa ja vastaa yhteistyöstä tietojenvaihdossa.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa Euroopan tietokeskuksen alusrekisteritietojen ylläpidosta ja Suomen lipun alla olevien alusten raportoinnin ja alusten laitteiden käytön valvonnasta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa alusten pitkän kantaman tunnistamista ja seuranta koskevista laitteista tarkempia teknisiä määräyksiä.

22 c §

Vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta sisältävästä lastista tehtävät saapumis- ja lähtöilmoitukset

Suomen satamaan ensimmäisenä määräsatamaan tai ankkuripaikkanaan Euroopan ta-

22 c §

Vaarallista ja ympäristöä pilaavaa ainetta sisältävästä lastista tehtävät saapumis- ja lähtöilmoitukset

Suomen satamaan ensimmäisenä määräsatamaan tai ankkuripaikkanaan Euroopan ta-

lousalueen ulkopuolisesta satamasta saapuvan vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta kuljettavan aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön on ilmoitettava ennen lastaussatamasta lähtöä 22 a §:ssä tarkoitettun saapumisilmoituksen lisäksi aluksella kuljetettavaksi tarkoitettusta vaarallisista aineista tulliviranomaiselle sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun sähköistä ilmoitusjärjestelmää käyttämällä. Jos kohde selviää vasta matkan aikana, ilmoitus on tehtävä viimeistään silloin, kun kohde on selvillä.

Suomen satamasta lähtevän vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta kuljettavan aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön on viimeistään aluksen lähtöhetkellä tehtävä ilmoitus lastista tulliviranomaiselle sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun sähköistä ilmoitusjärjestelmää käyttämällä. Vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta ei saa tarjota kuljetettavaksi tai lastata alukseen ennen ilmoituksen antamista.

Laivaajan on ennen aluksen lastausta Suomen satamassa annettava aluksen päällikölle, liikenteenharjoittajalle tai tämän asiamiehelle ilmoitus aluksella kuljetettavaksi tarkoitettusta vaarallisesta tai ympäristöä pilaavasta aineesta. Ilmoitusvelvollisuus on riippumaton aluksen vähimmäiskoosta.

Tulliviranomainen varmistaa, että annetut tiedot ovat vaatimusten mukaiset.

22 e §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

VTS-viranomainen voi vapauttaa hakemuksesta 22 a—22 c §:ssä säädetyistä ilmoitusvelvollisuuksista Suomen sisäisen tai Suomen ja toisen valtion sataman välisen säännöllisen liikenteen, jos hakemuksen perusteella voidaan todeta, että vapautus ei vaaranna merenkulun turvallisuutta, vapautus on kaikkien rannikkovaltioiden hyväksyttävissä ja muut vapautuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät, siten kuin niistä on säädetty seurantadiirektiivillä.

Tullihallitus antaa tarkempia määräyksiä 22 a ja 22 b §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja näiden ilmoitusten tallentamis-

talousalueen ulkopuolisesta satamasta saapuvan vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta kuljettavan aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön on ilmoitettava ennen lastaussatamasta lähtöä 22 a §:ssä tarkoitettun saapumisilmoituksen lisäksi aluksella kuljetettaviksi tarkoitetuista vaarallisista aineista tulliviranomaiselle sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun sähköistä ilmoitusjärjestelmää käyttämällä. Jos kohde selviää vasta matkan aikana, ilmoitus on tehtävä viimeistään silloin, kun kohde on selvillä.

Suomen satamasta lähtevän vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta kuljettavan aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön on viimeistään aluksen lähtöhetkellä tehtävä ilmoitus lastista tulliviranomaiselle sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun sähköistä ilmoitusjärjestelmää käyttämällä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia aluksia koosta riippumatta. Ilmoituksessa on annettava seurantadiirektiivissä tarkoitettut tiedot. Tulliviranomainen varmistaa, että annetut tiedot ovat vaatimusten mukaiset.

Vaarallista ja ympäristöä pilaavia aineita sisältävää lastia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

22 e §

Laivaajan ilmoitusvelvollisuus

Laivaajan on ennen aluksen lastausta Suomen satamassa annettava aluksen päällikölle, liikenteenharjoittajalle tai tämän asiamiehelle ilmoitus aluksella kuljetettavaksi tarkoitettusta vaarallisesta tai ympäristöä pilaavasta aineesta. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia aluksia koosta riippumatta.

Laivaajan on varmistettava, että lastattava aine on ilmoituksen mukainen. Ellei laivaaja ole antanut 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta ei saa tarjota kuljetettavaksi tai lastata alukseen.

Euroopan unionin ulkopuolella sijaitsevas-

ta 20 a §:ssä tarkoitettuun merenkulun sähköiseen tiedonhallintajärjestelmään.

Liikennevirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 22 d §:ssä tarkoitettujen tietojen keräämisessä ja lähettämässä noudatettavista menettelyistä.

ta satamasta Suomen satamaan tulevalle aluksella, jolla on lastinaan vaarallista tai ympäristöä pilaavaa ainetta, on oltava laivaajan antama ilmoitus, johon sisältyvät kyseistä ainetta koskevat tiedot.

Laivaajan ilmoitusvelvollisuudesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

22 f §

Vapautukset

VTS -viranomaisen voi hakemuksesta vapauttaa aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön 22 a §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta antaa saapumisilmoitus, 22 b §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta antaa lähtöilmoitus ja 22 c §:ssä säädetystä ilmoitusvelvollisuudesta Suomen sisäisessä tai Suomen ja toisen valtion satamien välisessä säännöllisessä liikenteessä matkoilla, joiden kesto on enintään 12 tuntia. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että vapautus ei vaaranna merenkulun turvallisuutta, vapautus on kaikkien rantavaltioiden hyväksyttävissä ja muut seurantadirektiivissä säädetty vapautuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät.

VTS -viranomaisen on säännöllisesti tarkistettava, että vapautuksen ehdot täyttyvät ja peruutettava vapautus, jos vapautuksen saanut ei täytä ehtoja.

VTS -viranomaisen on pidettävä ajantasaista luetteloa yhtiöistä ja aluksista, joille vapautus on myönnetty. Luettelo ja siihen tehdyt muutokset on toimitettava Euroopan komissiolle.

22 g §

Tarkemmat määräykset

Tulli antaa tarkempia määräyksiä 22 a ja 22 b §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja näiden ilmoitusten tallentamisesta 20 a §:ssä tarkoitettuun merenkulun tiedonhallintajärjestelmään.

Liikennevirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 22 d §:ssä tarkoitettujen tietojen keräämisessä ja lähettämässä noudatettavista

menettelyistä.

29 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo VTS-viranomaisen 17 §:n 1 momentin nojalla antamia määräyksiä, 21 §:n säännöksiä tai 8 §:ssä tarkoitettussa perustamispäätöksessä vahvistettuja määräyksiä taikka laiminlyö 22, 22 a—22 d tai 23 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, alusliikennepalvelurikkomuksesta sakkoon. Tulliviranomaisen antaman määräyksen rikkomiseen sovelletaan lisäksi tullilakia (1466/1994).

29 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo VTS -viranomaisen 17 §:n 1 momentin nojalla antamia määräyksiä, 21 §:n säännöksiä tai 8 §:ssä tarkoitettussa perustamispäätöksessä vahvistettuja määräyksiä taikka laiminlyö 22, 22 a—22 e tai 23 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, alusliikennepalvelurikkomuksesta sakkoon. *Tullin* antaman määräyksen rikkomiseen sovelletaan lisäksi tullilakia (1466/1994).

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*
